

การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ณรงค์ สวงโท¹, จิตรลดา ชิวดอน², ชัยยุทธ ศิริสุทธิ³

บทคัดย่อ

การมีวินัยในตนเองของนักเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี ตามที่สังคมต้องการ โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา รองจากสถาบันครอบครัวที่มีหน้าที่จัดการ ด้านการศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนให้มีความรู้ มีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้าง วินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านการรักษาความสะอาด โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตผล และการ สะท้อนผล กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้ศึกษาค้นคว้า ครูประจำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน คณะกรรมการนักเรียน จำนวน 3 คน และคณะกรรมการ สถานศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 35 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่มีปัญหาด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกาย 15 คน และนักเรียนที่มี ปัญหาด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา 20 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 59 คน ประกอบด้วย ครู/บุคลากรในโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง จำนวน 11 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 35 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ประเภท ได้แก่ แบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิค การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยการพรรณนา

ผลการศึกษาค้นคว้า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียน บ้านกุดहुลิ่ง ในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับ ติดตามและการ เสริมแรง ด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม“คนดี ศรีกุดहुลิ่ง” กิจกรรม“ประกวด ความสะอาดบริเวณ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านครบุรีนครธรรมโฆสิตวิทยาการ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดนครราชสีมา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รับผิดชอบ” และกิจกรรม “ประกวดห้องเรียนสะอาด” พบว่านักเรียนมีการพัฒนาด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกายดีขึ้น แต่ด้านการรักษาความสะอาดสถานศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงมีการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การเสริมแรง ประกอบด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมห้องเรียนสะอาด และกิจกรรมประกวดบริเวณรับผิดชอบ ทำให้นักเรียนมีความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานมากขึ้น มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ส่งผลให้โรงเรียนสะอาดสวยงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

โดยสรุป การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่งอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับติดตาม และการเสริมแรง ช่วยให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ลดจำนวนนักเรียนที่ประพฤติผิดวินัยด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกายและการรักษาความสะอาดสถานศึกษา จึงควรส่งเสริม สนับสนุนให้นำกิจกรรมดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนอื่นต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน, การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน, การเสริมสร้างวินัยนักเรียน

บทนำ

ปัญหาการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้นั้น มนุษย์จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าของยุคโลกาภิวัตน์ อยู่ตลอดเวลาโดยมีวิจักษณ์ญาณและรู้เท่าทัน รวมไปถึงการจัดการศึกษาต้องให้ความรู้คู่กับคุณธรรม จริยธรรม หรือส่งเสริมความเจริญทางด้านวัตถุ โดยไม่ละเลยความเจริญทางด้านจิตใจของคนในสังคมด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541 : 6) และในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยให้ประสบสำเร็จนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 11) ได้กำหนดแนวทางให้โรงเรียนทั่วประเทศดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การจัดรูปแบบคณะทำงาน ควรมีคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการ จัดสภาพภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างวินัยโดยพยายามสอดแทรกไว้ในกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกเวลา ทุกโอกาสจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ เช่น โครงการอาหารกลางวันโครงการสหกรณ์ในโรงเรียน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน โครงการบริการสุขภาพนักเรียนโครงการส่งเสริมคุณธรรม โครงการออมทรัพย์ โครงการแนะแนว เป็นต้น พร้อมกับกำกับค้ำจุนให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และจัด

กิจกรรมตามคู่มือเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ ซึ่งมีกิจกรรมและแนวปฏิบัติไว้อย่างละเอียดครบถ้วนทั้ง 8 เรื่อง คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย การเดินแถวไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน การเข้าแถวขึ้นรถประจำทาง การปฏิบัติตามกฎจราจร การประหยัด การนิยมไทย วินัยของชาติ และความสะอาดของสถานศึกษา และการมีวินัย ถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการดำเนินกิจกรรมในสังคมและการอยู่ร่วมกันของกลุ่มการปลูกฝังวินัยจะทำให้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด วินัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนทุกคนที่จะทำให้รู้จักการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานและสังคม รวมทั้งเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของคนไทยที่ทุกคนต้องตระหนักและดำเนินการเพื่อให้ชาติบ้านเมืองสามารถเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงของโลก มีจุดยืนและทิศทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับรากเหง้าทางเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย นำพาสังคมและประเทศชาติก้าวไปพร้อมกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมั่นคงและสงบสุข (กรแก้ว แบบกลาง, 2543 : 3) และสอดคล้องกับ นวรัตน์ วงศ์โสภาก (2544 : 2) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาคนให้สมบูรณ์นั้น มีสิ่งจำเป็นที่สำคัญ และควรควรกระทำควบคู่กันไปกับการบริหารจัดการในชั้นเรียน คือการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขั้นพื้นฐานให้เกิดแก่เด็กนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จะนำไปสู่คุณธรรมด้านต่างๆ ทั้งด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาด และหากปราศจากวินัย ชีวิตจะวุ่นวายสับสนเพราะวินัยเป็นสิ่งที่ช่วยจัดระเบียบในชีวิตสังคมและเปิดโอกาสให้เราทำสิ่งต่างๆ ได้สะดวกมีความคล่องตัวในชีวิตและกิจกรรมต่างๆ เป็นไปด้วยดี ดังนั้น วินัยจึงควรเป็นจุดมุ่งหมายระยะยาวในการพัฒนามนุษย์

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 231 คน เป็นนักเรียนระดับอนุบาล 39 คน นักเรียนระดับประถม 104 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 88 คน มีครู 17 คน และผู้บริหารโรงเรียน 2 คน (โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง, 2553 : 4) และโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยให้แก่ นักเรียน แต่จากผลการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ถือว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รายงานการติดตามตรวจสอบพฤติกรรมของครูประจำชั้น คำบอกกล่าวของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากผู้ปกครองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียน สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้ นักเรียนชอบทิ้งขยะ เศษกระดาษจากการรับประทานอาหาร ขนม นม ได้แก่ เศษกระดาษ ซองขนม ถุงพลาสติกใส่ผลไม้ ถูขนม ไม้เสียบลูกชิ้น ซองไอศกรีม ไม้เสียบไอศกรีม ก่อให้เกิดขยะเกลื่อนบริเวณโรงเรียนและห้องเรียน เป็นการบ่มเพาะนิสัยอันไม่พึงประสงค์ด้านจิตใจที่ไม่มีคุณธรรมด้านรักความสะอาด เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเมื่อปีการศึกษา 2552 คณะครูได้สรุปผลการประเมินด้านต่างๆ และสาเหตุของปัญหา พบว่านักเรียนยังมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังไม่เป็นที่พอใจของคณะครูและผู้ปกครอง จึงหาสาเหตุ

และเรียงลำดับได้ความสำคัญของปัญหาที่จะต้องรักษาทางแก้ไข มติที่ประชุมเห็นว่าควรเสริมสร้างวินัยนักเรียนเป็นอันดับแรก โรงเรียนซึ่งทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามครูผู้สอน ศึกษานักเรียน และถามผู้ปกครอง พบปัญหาที่จะต้องแก้ไข โดยยึดตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียน พบว่าส่วนมากขาดคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องความมีวินัย พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนที่แสดงออกต่อเพื่อนนักเรียน ครูและบุคคลทั่วไป ดังนี้ 1) ไม่รักษาความสะอาดของการแต่งกาย 2) ไม่รักษาความสะอาดของสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความมีวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน จึงสนใจที่จะพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง โดยให้นักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการมีวินัยของนักเรียน และนักเรียนเป็นผู้มีวินัยด้านการรักษาความสะอาดและเป็นเยาวชนที่ดีของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง อำเภอบ้านเขวาสี
จังหวัดชัยภูมิ ด้านการรักษาความสะอาด

วิธีการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้ศึกษาค้นคว้า ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับชั้นละ 1 คน คณะกรรมการนักเรียน 3 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน

2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 35 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีปัญหาด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกาย 15 คน และนักเรียนที่มีปัญหาด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา 20 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 59 คน ประกอบด้วย ครู/บุคลากรในโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง 11 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับชั้นละ 1 คน กรรมการสภานักเรียน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน 35 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) 2 วนรอบแต่ละ วนรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตผล (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ตามแนวคิดของเคมมิสและแม็กแท็กการ์ด (Kemmis and Mc Taggart, 1988 : 11-15) โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

1.1 สภาพปัจจุบันและปัญหา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สํารวจสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ศึกษากระบวนการบริหารจัดการ จากการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน พบว่า นักเรียนจำนวนมากขาดการปฏิบัติตามระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตนและต่อส่วนรวมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการรักษาความ สะอาดของการแต่งกาย และขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดของสถานศึกษา

1.2 การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ด้านความสะอาดโรงเรียนบ้านกุดหูลิง นักเรียนที่ขาดวินัยด้านความสะอาด ลดลงร้อยละ 90 โดยกำหนดวินัยนักเรียนที่ต้องการพัฒนา 2 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของการแต่งกาย และด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา

1.3 การกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ ร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ศึกษาค้นคว้า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมคิดร่วมปรึกษาหารือ ร่วมประชุมกำหนดแนวทางและกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ ในการพัฒนา

1.3.2 การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และการกำกับ ติดตาม ดูแลพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของการแต่งกาย และการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา

1.3.3 การเสริมแรง เพื่อเสริมสร้างและเสริมแรงให้กำลังใจนักเรียน ผู้มีวินัย การรักษาความสะอาดของการแต่งกาย การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และ การรักษาความสะอาดของสถานศึกษา

1.4 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ผู้ศึกษาค้นคว้าและผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนามาจัดทำ เป็นแผนปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2. การปฏิบัติการ (Action) นำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติกิจกรรม ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

2.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการผู้ร่วมศึกษา ค้นคว้า ให้แก่ครูกลุ่มผู้ร่วมศึกษา ค้นคว้า และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน

- 2.2 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดโครงสร้างกิจกรรม
- 2.3 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามตารางการประชุม
- 2.4 ดำเนินการนิเทศบุคลากรที่เกี่ยวข้องและนักเรียน
- 2.5 การเสริมแรง โดยกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรม “คนดี ศรีกุดहुลิ่ง” 2) กิจกรรม “ประกวดห้องเรียนสะอาด” และ 3) กิจกรรม “ประกวดบริเวณที่รับผิดชอบ”

3. **ขั้นสังเกต (Observation)** ในการสังเกตหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้เทคนิคเชิงคุณภาพโดยยึดหลักสามเส้า (Triangulation) ผู้ศึกษาค้นคว้าร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุมแบบประเมินและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวิธีพรรณนาวิเคราะห์

4. **ขั้นสะท้อนผล (Reflection)** ผู้ศึกษาค้นคว้านำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วพิจารณาสรุปผลการประชุมกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าในการปรับแผนใหม่ทั้งที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและจุดแข็งที่ต้องเสริมพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนำแผนที่ปรับแล้วไปสู่การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกดังนี้

1. แบบบันทึก ใช้บันทึกการประชุมระดมความคิดเห็น และใช้บันทึกพฤติกรรม การแต่งกายของนักเรียนและพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา
2. แบบสังเกต ใช้สังเกตการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนของครูประจำชั้น
3. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน
4. แบบประเมิน ใช้ประเมินพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย ความสะอาดของร่างกาย การทำความสะอาดของห้องเรียน และการทำความสะอาดของสถานศึกษาของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลยึดหลักการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยการพรรณนา

ผลการศึกษาค้นคว้า

การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง อำเภอบ้านเขวาสี
จังหวัดชัยภูมิ ผู้ศึกษาค้นคว้า สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านการรักษาความสะอาดของการแต่งกาย

ในวงรอบที่ 1 มีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของการแต่งกาย โดยกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมคนดี ศรีกุดहुสิง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกาย โดยการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ ครูประจำชั้น ครูเวรประจำวัน สังเกตพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย ตรวจสอบการแต่งกายของนักเรียนในตอนเช้าหลังกิจกรรมหน้าเสาธง หรือตรวจและประเมินการแต่งกายขณะที่ทำการสอนในห้องเรียนทุกวัน แล้วบันทึกผลจากการสังเกต การตรวจและการประเมิน เพื่อนำผลที่ได้และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นมาประชุมกันเดือนละครั้ง เพื่อสรุปผล รายงานผล วิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งผลการดำเนินงาน ในวงรอบที่ 1 นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ด้านการรักษาความสะอาดของการแต่งกาย พัฒนาตนเองให้คุณภาพอยู่ในระดับมากทุกคนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2. ด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษา

ในวงรอบที่ 1 การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดสถานศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา คือ กิจกรรมห้องเรียนสะอาดและกิจกรรมบริเวณรับผิดชอบ มีการมอบหมายงานให้นักเรียน แต่ละชั้นรับผิดชอบห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม และบริเวณโรงเรียน ในการทำความสะอาดทุกวัน มีการตรวจประเมินผลและบันทึกผลการสังเกตโดยครูเวรประจำวัน ครูประจำชั้น และคณะกรรมการนักเรียน ตัวแทนคณะกรรมการนักเรียนนำเสนอผลการตรวจประเมินในช่วงทำกิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าทุกวัน ผลการดำเนินงาน ในวงรอบที่ 1 ปรากฏว่า มีจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดของสถานศึกษาลดจำนวนลงเหลือเพียง 2 คน จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 20 คน กล่าวคือ นักเรียนตั้งใจเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานมากขึ้น บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องพิเศษและอาคารเรียนสะอาดมากขึ้น แต่การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดสถานศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่ตระหนักในการรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่น นักเรียนมาโรงเรียนสาย มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานน้อย ไม่มีการจัดบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนทุกคนในห้องให้รับผิดชอบเป็นผู้นำในการดูแลในส่วนรวม และงานไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนดจึงได้ประชุมครูเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไปในวงรอบที่ 2 โดยมีการมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละคนอย่างชัดเจน ให้เปลี่ยนหัวหน้ากลุ่มแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ ให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำเป็นหัวหน้ากลุ่ม และนำหลักการเสริมแรงมาใช้กระตุ้น โดยจัดกิจกรรมห้องเรียนสะอาดและกิจกรรมบริเวณรับผิดชอบ โดยการประกวดห้องเรียนดีเด่นและบริเวณโรงเรียนสะอาดในภาพรวมทั้งห้อง นำผลการสังเกตการตรวจประเมินในแต่ละวัน รวบรวมจัดลำดับเพื่อประกาศยกย่องชมเชยและมอบเกียรติบัตร ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 20 คน ให้ความสนใจ

กระตือรือร้นในการทำงาน มาโรงเรียนสายน้อยลง ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม อาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ที่มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยนักเรียนได้ช่วยเหลือและร่วมมือกันทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดและผลการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงานที่สำเร็จมีคุณภาพ แต่ทั้งนี้ก็ยังมียุทธศาสตร์และขั้นตอนบางส่วนที่จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่อย่างยั่งยืนสืบไป

ผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดहुलिंगอำเภอบ้านเขวาสันติ จังหวัดชัยภูมิ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การเสริมแรง ประกอบด้วย กิจกรรม 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมห้องเรียนสะอาด และกิจกรรมบริเวณรับผิดชอบ เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 4-21 มกราคม 2554 จำนวน 3 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการลงเวลามาโรงเรียน กิจกรรมห้องเรียนสะอาด กิจกรรมบริเวณรับผิดชอบ ครูประจำชั้นคอยกำกับ ติดตาม วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ กิจกรรมคณะกรรมการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรม ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมเหมือนที่วงรอบที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคน มาโรงเรียนช่วงเวลาก่อน 08.00 น. แล้วปฏิบัติกิจกรรมห้องเรียนสะอาดและกิจกรรมบริเวณรับผิดชอบปรากฏว่า ผลการปฏิบัติงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนดหรือผลงานที่สำเร็จมีระดับมาก

สรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด ทั้ง 2 วงรอบ

1. ด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกาย

สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั้ง 2 วงรอบนั้น มีจำนวนนักเรียนที่ไม่มีวินัยด้านการรักษาความสะอาดการแต่งกาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 ลดลงเหลือร้อยละ 0.00 บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกายรู้จักดูแลรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้า แต่งกายสะอาดเรียบร้อยสวยงาม ถูกระเบียบของโรงเรียน และรู้จักรักษาความสะอาดของร่างกาย ปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ

2. ด้านการรักษาความสะอาดสถานศึกษา

สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั้ง 2 วงรอบนั้น มีจำนวนนักเรียนที่ไม่มีวินัยด้านการรักษาความสะอาดสถานศึกษา ขาดวินัยด้านการรักษาความสะอาดของห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องพิเศษ อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 ลดลงเหลือร้อยละ 0.00 บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมาโรงเรียนก่อนเวลา 08.00 น. นักเรียนให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานมากขึ้น มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน ส่งผลให้โรงเรียนสะอาด สวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

อภิปรายผล

การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง อำเภอบ้านเขวาสันติ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ กำกับ ติดตามและเสริมแรง กลยุทธ์การเสริมแรง ประกอบด้วยกิจกรรมสนับสนุน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมคนดี ศรีกุดहुลิ่ง กิจกรรมห้องเรียนสะอาด และกิจกรรมบริเวณรับผิดชอบ เมื่อครบ 2 วนรอบแล้ว ทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมีความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานมากขึ้น มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานส่งผลให้โรงเรียนสะอาด สวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของแสงจันทร์ วงษ์ดี (2551 : 66-81) พบว่า กลยุทธ์เสริมสร้างวินัย โดยใช้วิธีประชุมเชิงปฏิบัติการและการเสริมแรง ปรากฏว่าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการเสริมสร้างวินัยด้านความสะอาด ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามกรอบการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็ม ศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมจิตต์ อิงอาจ (2551 : 55-78) พบว่า การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด เมื่อสิ้นสุดการพัฒนาดำเนินการสร้างวินัยด้านความสะอาด ทั้ง 2 วนรอบแล้ว ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถนำกิจกรรมที่กำหนดขึ้น ไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนในแต่ละชั้นกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมบ่งชี้ที่เหมาะสมมีการพัฒนาตนเองดีขึ้นแสดงว่ากลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนามีประสิทธิภาพเหมาะสมที่นำไปใช้ในการพัฒนา การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดให้ต่อเนื่องต่อไปได้ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของไพโรบลย์ บัดสาแก้ว (2550 : 81- 84) พบว่า การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ โดยใช้กลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมและการกำกับติดตาม ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามกรอบการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้ แต่ยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรและครูต้องมีความ รับผิดชอบในกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างแท้จริงด้วยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสถียร แสงกล้า (2550 : 86-134) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด โดยใช้ กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเกี่ยวกับความสะอาดตนเอง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมี 5 กิจกรรม คือการรักษาความสะอาดร่างกายของตนเอง การแต่งกาย สะอาดถูกระเบียบ กิจกรรมห้องเรียนสะอาด กิจกรรมความสะอาดเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมสุภาพ น่ารัก นักเรียนปฏิบัติตามได้ดี ส่งผลให้การรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนดีน่าพอใจ และ รักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและบริเวณโรงเรียนน่าพอใจระดับดีมาก มีเพียงส่วนน้อยที่ต้อง ได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บัวทิพย์ มะสันเทียะ (2550 : 94-95) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาด ห้องเรียนทำให้ห้องเรียนสะอาดมากขึ้น บริเวณโรงเรียนสะอาดปริมาณขยะที่ทิ้งไม่ถูกที่ลดลง การรักษาความสะอาดของร่างกายนักเรียนรู้จักดูแลร่างกายให้สะอาด และล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

อาหาร การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเดินแถวมารับประทานอาหาร การเดินแถวกลับบ้านตีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นุชนาฏ บุพศิริ (2550 : 55- 67) พบว่าการพัฒนาการเสริมสร้าง วินัยนักเรียนด้านรักษาความสะอาดโรงเรียน นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำเวรและความ สะอาดบริเวณและร่างกายตีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาลักษณ์ สุขแป (2551 : 100-107) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดด้วยกิจกรรม กลุ่มสีพัฒนา กิจกรรมประกวดการแต่งกาย นักเรียนรับผิดชอบทำความสะอาดห้องเรียน บริเวณ รับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการทำความสะอาดบรรลุตามกรอบการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แสงจันทร์ วงษ์ดี(2551 : 66-81) พบว่า การพัฒนาการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด การพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยการใช้วิธีประชุมเชิง ปฏิบัติการ และการเสริมแรง ปรากฏว่า ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการเสริมสร้างวินัย ด้านความสะอาดของร่างกาย ส่วนในวงรอบที่ 2 ใช้วิธีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยให้ ครูประจำชั้นออกเยี่ยมบ้านนักเรียนของตนเองในช่วงเวลาเลิกเรียน พบว่า นักเรียนสนใจรักษา สุขภาพร่างกายของตนเองมากยิ่งขึ้นผู้ปกครองให้ความสนใจเอาใจใส่นักเรียนมากยิ่งขึ้น

จากการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียน บ้านกุดहुหลังอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ให้มีผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วนั้น สามารถ อภิปรายผล ดังนี้

1. กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้าง วินัยนักเรียน มีความมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมปรึกษาหารือ ร่วมวางแผน กำหนดแนวทางและกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนา งานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด เช่น การวิเคราะห์หาสาเหตุ ปัญหาการ ดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน การกำหนดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียน และการกำหนด ตัวผู้รับผิดชอบการปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างวินัยอย่างชัดเจน แล้วนำไปปฏิบัติงานจนเกิดผล สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการประชุมเชิงปฏิบัติการของพนัส หันนาคินทร์ (2524 : 146) กล่าว ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่มีการลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหาหรือมีการปฏิบัติ จริงระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์มาแล้ว อาจมีวิทยากรมาให้ความรู้เป็นพื้นฐานที่ตรงกัน ก่อนลงมือปฏิบัติงาน โดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการกลับไปใช้แนวทางปฏิบัติ ในการทำงานของตน

2. กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย นักเรียน เป็นการจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้กับนักเรียน ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมและขั้นตอนต่างๆ เนื่องจากผู้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งยังไม่มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรม การนิเทศกำกับ ติดตามมีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติกิจกรรม ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกำกับ ติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 51) ได้ให้ความหมาย

ของการนิเทศ กำกับ ติดตาม หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักคือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมให้เต็มตามวัยตามศักยภาพโดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

3. กลยุทธ์การเสริมแรง ที่ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีความมุ่งหมายเพื่อยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณมอบเกียรติบัตรและประกาศยกย่องคนดี เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทิศทางที่โรงเรียนต้องการสามารถทำให้การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นเรียบร้อยประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องหลักการเสริมแรง สมพร สุทัศน์ีย์ (2544 : 136) กล่าวว่า การให้แรงเสริม เป็นวิธีการของการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์ เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาด้านวินัยนักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 การเสริมแรงด้วยกิจกรรมห้องเรียนสะอาด จะได้ผลดีมีประสิทธิภาพโรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาดให้เพียงพอ การประกาศเกียรติคุณและมอบรางวัลจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะนักเรียนกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการยกย่องประกาศเกียรติคุณเลย อาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร นอกจากนี้รางวัลที่เป็นสิ่งของอาจมีผลในระยะเวลานึงควรมีการเปลี่ยนแปลงให้น่าสนใจ

1.3 การเสริมสร้างวินัยนักเรียน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัยภายนอกโรงเรียนให้สอดคล้องสัมพันธ์กับภายในโรงเรียนจึงจะเกิดผลต่อเนื่องและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านอื่น ๆ เช่น วินัยด้านการตรงต่อเวลา วินัยด้านการเข้าแถว เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาผลกระทบต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด

เอกสารอ้างอิง

- กรแก้ว แบบกลาง. (2543). การศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนโตนดพิทยาคม นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). แนวทางปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน. สุพรรณบุรี : ศูนย์วิชาการสุพรรณบุรี.
- _____. (2541). สรุปผลการวิจัยเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง คุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทัดินา อินทิแสน. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด โรงเรียนก้านเหลืองพิทยาคม อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นวรรตน์ วงศ์โสภณ. (2544). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยใช้แนวทางการบริหารจัดการในชั้นเรียนแบบร่วมมือกันสร้างวินัย : กรณีศึกษานักเรียน ระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นุชชนาญ บุพศิริ. (2550). การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านรักษาความสะอาดโรงเรียน วัดบ้านหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บัวทิพย์ มะสันเทียะ. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านพัฒนาสามัคคี อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ไพโรบลย์ ปัดสาแก้ว. (2550). การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อ โรงเรียนสังคมิวิทยา อำเภอสังคมิ จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง. (2553). รายงานการประเมินตนเอง (SAR). ชัยภูมิ : โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง.
- ศิริศักดิ์ สมศิริ. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด โรงเรียนบ้านนาตาตนาโปร่ง อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- สมจิตต์ อิงอาจ. (2551). *การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดโรงเรียนสามขาพิทยาคม อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2544). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภลักษณ์ สุขแป. (2551). *การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดโรงเรียนบ้านป่าเบ็ญน้ำซับ อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- แสงจันทร์ วงษ์ดี. (2551). *การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดโรงเรียนนามนราษฎร์นุเคราะห์ อำเภอสหสัมพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง เล่ม 4 บริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ : คัมภายิมเมจจิง.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เสถียร แสงกล้า. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดโรงเรียนบ้านคำยาง อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. (1988). *The Action Research Planne* (3rd ed). Victoria : Deakin University Press.